

SVAR PÅ HØRING OM ENDRING AV FORSKRIFT AV 22 DESEMBER 2004 OM AKVAKULTUR FOR ANDRE ARTER ENN LAKS, ØRRET OG REGNBUEØRRET - AKVAKULTUR AV VANNLEVENDE PLANTER/MAKROALGER

Mattilsynet viser til brev fra Nærings- og fiskeridepartementet datert 7. september 2017 om ovennevnte. Vi anerkjenner at det er viktig å utnytte nye marine ressurser som for eksempel makroalger, og vi anser det som positivt at regulering av makroalger foreslås forskriftsfestet i ovennevnte forskrift.

Vi har ingen kommentarer til innholdet i forskriftsendringen som angår delegering av tildelingsmyndigheten fra Nærings- og fiskeridepartementet til Fylkeskommunen og krav om depositum eller lignende for å sikre opprydding etter permanent opphør av drift på en lokalitet langs kysten, men vi vil gjerne forklare litt rundt Mattilsynets ansvarsområde, samt kommentere på noen av definisjonene i forskriften.

Mattilsynets ansvarsområde

Mattilsynet har i dag ingen egne forskrifter eller retningslinjer som angår tillatelser til akvakultur for andre arter enn laks, ørret og regnbueørret eller for akvakultur av vannlevende planter.

Til tross for at vi ikke har godkjenningskrav til denne aktiviteten under vårt regelverk, får vi i dag likevel søknader om akvakultur på makroalger til høring fra Nærings- og fiskeridepartementet. Vi mottar gjerne slike søknader i fortsettelsen, slik at vi kan bidra med råd og veiledning knyttet til Mattilsynets forvaltningsansvar og regelverk. Hvis produktene skal benyttes til bruksområder som faller inn under Mattilsynets ansvarsområde som næringsmidler, fôrvarer, biprodukter, plantevernmidler, gjødsel og kosmetikk, må regelverket for disse områdene følges. Regelverket angår ikke selve tildelingen av tillatelser til den omtalte typen akvakulturanlegg, men selve produksjonen og de aktuelle produktene når virksomhetene er kommet i gang.

Det vil være en stor fordel at aktørene på et tidlig tidspunkt blir gjort kjent med rammeverket for omsetning av produkter, slik at man ikke investerer i en produksjon av produkter som kanskje vil være forbudt omsatt etter Mattilsynets regelverk. Hvis produktene eksempelvis skal benyttes til

næringsmidler, må selve produksjonen i akvakulturanlegget følge kravene blant annet i hygieneregelverket som Mattilsynet forvalter. Et annet eksempel er bruk av nye arter til produksjon av næringsmidler. Artene kan da være omfattet av ny mat-regelverket. Dette betyr at det kan kreves en egen søknad og godkjenning av arten som «ny mat» for omsetning i Norge og i EU. Et annet eksempel er arter som skal benyttes til fôrvarer, hvor det er begrensninger i regelverket for hvilke arter som kan benyttes som fôr til visse produksjonsdyr.

Vi er spesielt opptatt av at man ivaretar hensynet til mattryggheten i produksjon av ulike arter i akvakulturanlegg. Det er produsentenes ansvar å sikre at produktene er trygge. Dette er spesielt viktig for arter og produkter som er relativt nye på markedet, der kunnskapen om risikofaktorer ennå er mangelfull og det ikke er utviklet spesifikt regelverk knyttet til produktene. I tillegg til folkehelsen, må plantehelse, dyrehelse/fiskehelse og dyrevelferd/fiskevelferd være ivare tatt.

Ved eventuell eksport av produkter til nevnte bruksområder, må også krav i regelverket oppfylles som gjelder eksport. Dette innebærer blant annet at produktene skal være trygge, jfr. matloven §16 og §17. Om vilkårene for produksjon og eksport av disse produktene er oppfylt, må avgjøres i hvert enkelt tilfelle, og det er produsenten som har hovedansvaret for at disse kravene er oppfylt. I tillegg må regelverket for dyrehelse/fiskehelse og dyrevelferd/fiskevelferd overholdes, uavhengig av hvilke bruksområder produktene skal benyttes til.

For å sikre mattryggheten, fôrtryggheten, plante- og dyrehelsen, er det forøvrig en fordel at bruksområdet for artene blir identifisert i søknader om akvakultur tillatelse. Hvis produktene skal benyttes til produkter som faller inn under Mattilsynets ansvarsområde som til næringsmidler, fôrvarer, biprodukter, plantevernmidler, gjødsel eller kosmetikk, bør dette oppgis i søknaden. Vi vil da være i stand til å fange opp gjeldene aktiviteter på området og vi kan spille inn faktorer knyttet til relevant regelverk i søknadsbehandlingen.

Definisjoner

Vi har foretatt en vurdering av bruk av termen «vannlevende planter» i utkastet til endringsforskrift. Alle typer makroalger hører strengt tatt ikke inn under planteriket. Det er kun grønnalgene (og ikke brunalgene og rødalgene) som hører inn under planteriket.

Termen kan derfor være noe villedende, men siden termen allerede er blitt en del av innarbeidet språkbruk, har vi kommet til at den ikke er ideell, men kan muligens likevel bli stående. Den er jo også definert i utkastet: «Vannlevende planter: Flercellede vannlevende organismer med fotosyntese, herunder makroalger». Man kunne jo eventuelt vurdere å gi noe tilleggsinformasjon om denne termbruken.

Vi har videre en kommentar til termbruken for «sekkdyr» i forskriften slik den står i dag. I forskriftens §3 under «Definisjoner, bokstav d)» står følgende: «Bløtdyr: leddsnegler, snegler, muslinger, blekkspruter og sjøtøner.» Sekkdyr (kappedyr, tunikater) er ikke omtalt under noen av definisjonene. I Fiskeridirektoratets kodeliste for landing og omsetning av fisk, er sekkdyr (tallkode 2681 sekkdyr og tallkode 2681 grønnsekkdyr) plassert under tallkode-gruppe 26 som er bløtdyr. Sekkdyr hører imidlertid ikke under bløtdyr, så dette er etter vår vurdering villedende. Vi foreslår derfor at man vurderer å endre kategoriseringen under §3 til å inkludere sekkdyr som en egen gruppe med en egen bokstav.

Med hilsen

Lise Rokkones
Seksjonssjef